

דברות קודש

מאת
נ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

פרשת נח

נאמטא

©
כל הזכויות שמורות
ל'איגוד חסידי בוסטון' {ע"ד}
שע"י קהל 'קדושת פינחס' באסטאן
רח' נועם אלימלך 2 ביתר עילית.

להנצחות לדגל שמחה
או לעילוי נשמת
ניתן לשלוח מייל:

A0799326426@GMAIL.COM

058-325-4668

עיצוב וסדר:
א.י.ש. אשדוד
0527627127

פרשת נח

הקריב אדם הראשון. וכן איתא ברמב"ם (בית הבחירה ב ב) שמסורת ביד הכל שהמקום שבנה בו דוד ושלמה המזבח בגורן ארונה הוא המקום שבנה בו אברהם המזבח ועקד עליו יצחק, והוא המקום שבנה בו נח כשיצא מן התיבה, והוא המזבח שהקריב עליו קין והבל, ובו הקריב אדם הראשון קרבן כשנברא.

רש"י מבאר הפסוק (שם ב ז) וייצר ה' אלוקים את האדם עפר מן האדמה. שצבר עפרו מכל האדמה, מארבע רוחות, שבכל מקום שימות שם, תהא קולטתו לקבורה. דבר אחר, נטל עפרו ממקום שנאמר בו מזבח אדמה תעשה לי (שמות כ כ) הלואי תהא לו אדמה כפרה ויוכל לעמוד.

וראיתי בכלי יקר שכתב על הפסוק לא אוסיף עוד לקלל האדמה בעבור האדם. מכאן ראייה שהאדמה היתה סבה אל חטא האדם כי נתנה בו חומר גס ועב הנוטה ביותר אל

וירח ה' את ריח הניחח ויאמר ה' אל לבו לא אוסיף לקלל עוד את האדמה בעבור האדם כי יצר לב האדם רע מנעריו ולא אוסיף עוד להכות את כל חי כאשר עשיתי (ח כא). בספרים הק' נתקשו להבין מה היה ענין הריח שבגללו אמר הקב"ה לא אוסיף לקלל עוד את האדמה בעבור האדם.

כדי לפרש זה נקדים דהנה יש פלוגתא היכן בנה נח את המזבח, האבן עזרא מבאר שנח בנה את המזבח באחד מהרי אררט. ואמנם שאין אנו צריכים לא לדידם ולא לדעותם אך זה מקרוב ראיתי שהחוקרים שמתעסקים במקום הימצאו של התיבה מצאו ראיות וסימנים של התיבה בהרי אררט, ולטענתם מצאו גם סימנים של מזבח ליד התיבה, ואם כנים הדברים הרי שזה עולה כשיטת האבן עזרא.

איתא במדרש (ב"ר לד ט) שהמזבח היה המזבח הגדול שבירושלים ששם

פשע האדם בארץ כי אם ביצרו הרע המושך כחו מן הנחש ומן סמא"ל רוכבו, זה שנתן טעם לדבר כי יצר לב האדם רע מנעוריו שעיקר חטאו יהיה תלוי ביצרו ולא בחומר הארץ.

והמופת על זה, כי בדור המבול כתיב (בראשית 11) וכל יצר מחשבות לבו רק רע כל היום. ר"ל הולך וגרע מיום ליום, וחטא זה תלוי ודאי בחומר הארץ, לא מצד כח השכלי שבאדם כי בישישים חכמה ואורך ימים תבונה (איוב יב יב), ואיך לא ינחם האדם על רעתו בבואו בשנים, אמנם אם החומר לבד סבתו אתי שפיר, כי החומר מצד בהמיותו גם כי יזקין לא תסור ממנו אולתו. אבל אחר המבול שנטהר חומר הארץ מאז אין לתלות החטא כי אם ביצר הרע המתגבר ביותר בימי נעורותו אבל כי יזקין יפקח עין שכלו ולא ישוב לכסלה לכך לא נאמר כל היום כי אם מנעוריו לבד, אמנם כי יבא ליי"ג שנה ובא גם רעהו והוא היצר טוב והוא סיבת קיומם.

עכ"פ יש לומר על פי דברי הכלי יקר, שבארץ ישראל שלא נטהרה הארץ ע"י המבול, ולכן יש ענין שמיטת הארץ דוקא בארץ ישראל, כדי לטהר גם ארץ ישראל מטומאת

החומריות כמ"ש (ויקרא כה כה) ותטמא הארץ ואפקוד עונה עליה. וזה נאמר דווקא על ז' אומות אשר ישבו בארץ הקדושה לפנים, יען כי אע"פ שצבר הקב"ה עפרו מכל ד' רוחות העולם, ונמצא שכל הארצות יש להם חלק בחטא האדם כי כולם נתנו בו חומר עב וגס, מ"מ כל שאר הארצות קבלו דינם ונטהרו במי המבול, שג' טפחים של מחרישה נתקלקלו, ובזה נתרכך חומר הארץ וניטל קשיותו, ומאז אין חומר הארץ רע כבתחלה, הן מצד העונש שנטהרה במי המבול כדרך כל טבילה שהיא טהרה וסילוק הזוהמא והטומאה, הן מצד הטבע שנתרככה כל הארץ במי המבול, ומאז אין חומר הארץ קשה כל כך כאשר היתה לפנים.

אבל בארץ ישראל נאמר ביחזקאל (כב כד) ארץ לא מטוהרה היא ולא גושמה ביום זעם. מאחר שלא נטהרה במי המבול, א"כ עוד טומאתה בה, וכשיושבי הארץ ההיא חוטאים יש לתלות החטא בארץ, לכך נאמר דווקא בארצות ז' אומות ותטמא הארץ ואפקוד עונה עליה וגו', לכך נאמר אחר המבול, לא אוסיף עוד לקלל את האדמה בעבור האדם. כי מכאן ולהלן אין לתלות

לחטא, כי נתנה בו חומר גס ועב
הנוטה ביותר אל החומריות.

אמנם הקב"ה ראה ששם האדם
יש לה שתי מובנים, וחוצץ ממנה
שנברא מן האדמה יש בחינה של
אדם שהוא אדמה לעליון, שהאדם
יש לו כוחות שהוא יכול להתעלות
במעלות נשגבות ע"י שהוא מתדמה
ליוצרו, ורצון הבורא היה שדוקא
האדם שנברא מן האדמה, מן החומר
גס, כשהוא יתעלה למעלת האדם
של אדמה לעליון נותן נחת רוח
ליוצרו.

וזהו וירח ה' את ריח הניחח של
הקרבנות שנקרבו על מזבח האדמה
שממנו נברא, ושם עלה בליבו להביא
קרבן ולהתקרב להשי"ת, זה גורם
נחת רוח להשי"ת שנעשה רצונו,
שאדם הנברא מן האדמה נתעלה
למעלת מובחר האדם של אדמה
לעליון וכדאמרו.

יעזור השי"ת שנזכה להתעלות
במעלת אדמה לעליון, עדי נזכה
לביאת גוא"צ בב"א.

הארץ, משא"כ בחוץ לארץ שכבר
נטהרה הארץ ע"י המבול כדאמרו,
אין ענין של שמיטה.

וכעת על פי דברים אלו נבוא אל
נכון להבין הענין מה שנאמר וירח
ה' את ריח הניחח, ואמר הקב"ה
לא אוסיף לקלל עוד את האדמה
בעבור האדם.

דהנה רש"י כותב על הפסוק (ויקרא
א ט) אשה ריח ניחוח - נחת רוח
לפני שאמרתי ונעשה רצוני. וכוונתו
דאיך אפשר לומר על הכביכול שהוא
מריח, אלא רש"י מבאר שכוונת ריח
ניחוח הוי על הנחת רוח, שאמרתי
ונעשה רצוני, התייח בשאר קרבנות
אפשר לומר שכוונת נעשה רצוני
הוי על קיום המצוה של הבאת
קרבנות, אבל אצל נח לא היה ציווי
להביא קרבן, מה הוא נחת רוח
שאמרתי ונעשה רצוני.

ויש לומר שכשהקב"ה ברא את
האדם אמרו המלאכים מה אנוש כי
תזכרנו (תהלים ח ה). וכמו שאמרנו,
הטענה שלהם היה שהיות שהאדם
נברא מהאדמה וזו תהיה סיבה

מתוך רעוא דרעוין שבת קודש פרשת נח תשפ"ב

שב"ק פר' בראשית - מברכים השווין תשפ"ג

עדיבת השולחן הטהור ליל שבת

אמנם הענין הוא על פי דברי התיקונים' (צ:.) דלמעלה ממתניו של העץ היה טוב, ולמטה ממתניו היה רע, ומה שנאסר לאדם כל העץ, היה על דרך אמרם ז"ל (ביצה לו:.) 'אין עולין באילן ביום טוב שמא יתלוש', כמו כן נאסר אדם הראשון לאכול גם מלמעלה, הגם שהיה טוב, עם כל זה הלא יצטרך לעלות על האילן דרך מטה, וחייש שמא יתלוש, נמצא שעיקר האיסור היה רק משמרת וגזירה, על כן נאסר לאכול מלמעלה אף שלמעלה הוא טוב.

וחוה הבינה זאת אשר מלמעלה שהוא טוב אינו עצם האיסור, רק שהקב"ה אוסרו לאדם מטעם גזירה, על כן הוסיפה היא נגיעה, כי עיקר הטעם הוא שלא יעלה עליו ולא יגע בו שמא יתלוש למטה, והנחש שהיה בעל קומה זקופה כידוע, השכיל בערמה והרכיב את האשה עליו,

בשבוע הבעל"ט (ג חשון) יחול היו"ד קדישא של הרה"ק רבי אליעזר'ל מדז'יקוב זי"ע, ובנו בספה"ק אמרי נועם (נח) מביא ביאור לענין מה שהנחש נענש בזה שנקצצו רגליו 'ועל גחונך תלך' (ג, ד), וכי זה היא מדה כנגד מדה, בשלמא העונש של 'ועפר תאכל' (שם) שפיר הוא, לאשר הוא גרם חטא אכילה, אבל קיצוץ רגלים על מה ולמה.

וכתב דנראה בדרך דרוש לפי מאמרם ז"ל (קהלת רבה י, יא) 'ופורץ גדר ישכנו נחש - הוא פרוץ גדרו של עולם', ולכאורה הלא פורץ גדר נקרא רק מי שהוא עובר על דרבנן וזהירות יתירה, שהוא רק משמרת וגדר לדברי תורה, זה נקרא בשם פורץ גדר, אבל לא כן העובר על מלתא דאתמר בפירוש מדאורייתא, ובכאן הנחש גרם לעבור על מצוה דאורייתא, גם צריך להבין מדוע הוסיפה חוה איסור נגיעה מה שלא נאמר לה.

הפסוק בפרשת בראשית (ג, כד) 'ויגרש את האדם וישכן מקדם לגן עדן את הכרובים ואת להט החרב המתהפכת לשמור את דרך עץ החיים', שהרמוז בזה ליצר הרע הרומז ל'להט החרב', שבתהלים (קמט, ו) נאמר 'וחרב פיפיות בידם', ודרשו חז"ל (ברכות ה.) 'חרב של שתי פיות', ועוד איתא בחז"ל (ב"ב טו.) על השמן שהוא 'יורד ומסית עולה ומקמרג יורד ונוטל נשמה', 'המתהפכת' שמהפך את עצמו בכל האופנים השייכים לבלבל את האדם מקיום מצוות ה', 'לשמור את דרך עץ החיים' מלשון ששומר את האדם שלא יתקרב ח"ו אל השי"ת.

בספה"ק בני יששכר (לחודש אדר ב, ח) על הפסוק (ג, יח) 'וקוץ ודרדר תצמיח לך ואכלת את עשב השרדה', ביאר דהנה בתיבת אח"ד בתורה בפסוק 'שמע ישראל' (דברים ו, ד) הדר' הוא ד' רבתי, וכן בפסוק 'כי לא תשתחוו לאל אחר' (שמות לד, יד) הרי"ש הוא רבתי, וכעין אותיות גדולות שכותבין לתינוק שאין לו דעה שלימה, בכדי שיהיה יכול להבחין החילוק שבין ד' לר', וכמו כן נכתבו בתורה אלו האותיות גדולות ביותר, להורות שמאוד צריך האדם לשקול בדעתו ולהסתכל בכל מעשיו, אם מעשיו הם

והגביה אותה למעלה ליקח מלמעלה, שלא יהיה מהצורך לעלות על האילן, ובאמת פרצה בזה הגדר, כי כל הדברים שאסרו החכמים הגם שהוא מחמת איזה גזירה ומשמרת, עם כל זה אף במקום דלא שייכא הגזירה אסור לעבור על דבריהם, כיון שכבר נאסר הדבר.

כמו כן כאן הגם שהבינו שזה מחמת הגזירה הוא, עם כל זה כיון שהשי"ת אסר לאדם בלא שום טעם, אסור לחקור טעמי המצוות, ואסור לעבור על מצוותיו שאסרו לכל האילן, וזהו שפיר נקרא בשם פורץ גדר, יען כי עיקר הענין היה בתורת גדר ומשמרת.

וזהו 'ותרא האשה כי טוב העץ למאכל', היינו שלקחה מלמעלה שהוא הטוב, ומזה נתנה לאדם, וזהו שאמרה 'הנחש השיאני היינו הנחש היה מגביה אותי למעלה ומנשא אותי, שלא אצטרך לילך דרך האילן, ועל כן שפיר היה מדה כנגד מדה, יען כי עשית זאת ארור אתה', 'ועל גחונך תלך', כי מחמת שהיית בקומה זקופה עשית זאת, על כן נקצצו רגלי הנחש, ע"כ.

עוד יחול בשבוע הבעל"ט (ג חשון) הו"ד קדישא של הרה"ק רבי ישראל מרוז'ין זי"ע, וידוע פירושו על

לקדש שמו יתברך או להיפך ח"ו, ע"כ.

ויש לומר על פי דבריו דלכן נאמר לאדם הראשון כאשר נתפתח לעץ הדעת, 'וקוץ ודרדר' תצמיח לך', היינו החילוק שבין ד' לר', שגוסף הד' על הר' בקוץ שלאחריו, ואמר לו השי"ת שכיון שנמית אחר עץ הדעת טוב ורע, כבר נתערבב הדעת ויוכל לטעות ח"ו בין אחד להיפוך ח"ו, והיינו בין ד' לר', וזה"ב כמה שאמר לו 'וקוץ ודרדר', וכבר תוכל לטעות ח"ו בין ד' לר' ובין ר' לד', אשר שונים זה מזה.

ובמו שאמר הרה"ק מסאטמאר זי"ע על מה שבכל שנה מוציאים לאור מהדורות חדשות של הגדה של פסח, שכן ה'רשע' של ארבעת הבנים משתנה בכל שנה לפי שגועונות העולם.

וידוע בשם מרן הבעש"ט הקדוש שפי' מאחז"ל (שבת עה) 'שוחט' - היינו היצה"ר שהוא שוחט דעלמא, 'משום מאי מחייב, משום צובע' - היינו שבא בצביעות ומרמה את האדם על עבירה שהיא מצוה.

ולפי"ז יש לבאר מאמר חז"ל (סוכה נב:) 'אם פגע בך מנוול זה משכחו לבית המדרש', שאם יבוא

אליך היצר בכל מיני טענות משונות על עבירה שהיא מצוה וכדומה, תאמר לו שיבוא עמך לביהמ"ד ואדרכה 'ניתי ספר וניחזו' לראות עם מי הצדק.

והיינו שהחילוק בין טוב לרע תלוי בקוץ קמן המהפך את המעשה להיות מצוה או עבירה.

ויש עוד בחינה בתחבולות היצר, והוא מה שראינו בדברי האמרי נועם שאמר הנחש לחוה שגם אם אסור לה לאכול מחלק התחתון שבעץ, עדיין יכולה היא לרכוב עליו ולאכול מחלק העליון, ויש בזה התחכמות על ציווי השי"ת שהזהירם להתרחק מעץ הדעת, הגם שלא אסרם לאכול מחלק העליון.

ברצוני להתייחס לנגע רע שנתפשט לאחרונה בחצרות החסידים, וכוונתי למלבוש הבעקומש"ע שהיה מתחילה בצבע שחור ונעשה כהיום אצל חלק הציבור למלבוש משונה בכל מיני צבעים ומאדע"ם.

ובפרשתן אנו רואים את תחילת יסודם של הבגדים, שלאחר שחטאו אדם וחווה בעץ הדעת נאמר עליהם (ג, ז) 'ותפקחנה עיני שניהם וידעו כי עירומים הם ויתפרו עלי תאנה ויעשו להם חגורות', ואפשר

הראשון לציון השזורה בחומי זהב וכסף, הוא שהוא מלביש עכשיו את כלי העבודה שלו, וכמו ששאר העובדים יש להם מלבושי עבודה מיוחדים, אבל אין הוא מרגיש התפארות כל שהיא.

ובמו כן האדמו"רים שהולכים לבושים בבקיעיטשע"ם פרחוניים הוא משום שהם כלי עבודתם, ובוה יש להם כוח להשפיע ישועות לבני ישראל, אבל שאר העם הלובשים מלבושים אלו לשם התפארות וכדומה אל להם לנהוג כך.

ובחז"ל (שבת קיג:) מצינו שהבגדים נקראו בשם 'מאני מכבודותא', והיינו שתכלית הבגדים לכבד את הלובשם, וזה רק בתנאי שהוא לובשם לצורך כך ולא להיפוך שהוא באמת אינו ראוי להם אלא שרוצה למשוך את לב הסובבים, שאז נמצא שהבגדים פועלים את תכלית ההיפך, ולא שאינם מכבדים אותו אלא שהוא מתבוה על ידיהם, וכמו שלא יעלה על הדעת לסיים מסכתא ולהתפלל בלבוש קצר שהדרך ללבוש בעת שרוחץ בים, אלא צריך שיראה בכל מה שעושה שבגדיו יכבדהו להיות מכובד ולא מבוזה.

שהשם שניתן 'בגדים' רומז לענין הבגידה שבגדו אדם וחזה בציווי השי"ת על עין הדעת, ושחמא זה גרם לכך שיצטרכו לבגדים, ולכן נצטוינו להניח ציצית בכנפות הבגדים, שיהיה סימן על הבגדים שיוכור האדם תמיד מהשי"ת בלי הפסק כלל, ודווקא על הבגדים שהם ראייה למה שיכול האדם לגרום על ידי שכחתו מרצון השי"ת.

ומה שאותם אנשים הולכים בבקיעיטשע"ם האלו הוא משום שהם אנשים ריקים מריח של תורה ויראת שמים, והם צמאים לתשומת לבם של הסובבים אותם שיסתכלו עליהם, וחושבים שבזה יהיה להם שמחה, כיון שבדברים רוחניים אינם מרגישים תחושת שמחה, והם אינם יודעים שאין שאר האנשים חפצים להסתכל עליהם משום שאין שום דבר תכלית שאפשר ללמוד מהם.

והשמחה האמיתית שיש לו לאדם הוא על ידי קיום מצוות ה', וכמו שכלל ישראל שמחים לאחר חודש תשרי שעבר עלינו ברוממות הלב מתוך שמחה של מצוה.

והנאון רבי עובדיה יוסף זצ"ל (י"ד ג' חשון) אמר שההרגשה שיש לו בעת שהוא מלביש את גלימת

ויעזור השי"ת שבזכות זה נזכה לשנה טובה ומבורכת ולשמחה של

מצוה האמיתית, ולבנין ביהמ"ק בביאת גוא"צ בב"א.

קידושא רבא בצפרא דשבתא

הנה המנהג כאן בביהמ"ד שהחתן בראשית גותן קידוש בשמחת תורה, והחתן תורה גותן קידוש בשבת בראשית, ונתתי אל ליבי להמעים וליישב מנהג זה.

ואפשר על פי מה שפי' ברש"י על הפסוק (א, לא) 'ויהי ערב ויהי בוקר יום השישי', וז"ל 'יום השישי - הוסיף ה' בשישי בגמר מעשה בראשית, לומר שהתנה עמהם על מנת שיקבלו עליהם ישראל חמשה חומשי תורה, דבר אחר יום השישי, כולם תלויים ועומדים עד יום השישי, הוא שישי בסיון המוכן למתן תורה', ע"כ, הרי שיש שייכות בין בריאת העולם לבין מתן תורה, ועוד הביא ברש"י על הפסוק (א, א) 'בראשית ברא' בשם חז"ל שהבריאה היתה בשביל התורה שנקראת 'ראשית דרכו', הרי מובן למה שפיר הזמן גרמא לחתן תורה ליתן קידוש דווקא בשבת בראשית, שכן הקידוש הוא כענין סעודה שעושין לגמרה של תורה.

והנה מה שמתחילין את התורה מתחילתה תיכף לאחר סיומה, אפשר לתת בזה רמז על פי מה שכתב ברש"י בסוף התורה על הפסוק (ד, יב) 'לעיני כל ישראל - שנשאו לכו לשבור הלוחות לעיניהם, שנאמר (לעיל מ, יז) ואשברם לעיניכם, והסכימה דעת הקדוש ברוך הוא לדעתו, שנאמר (שמות ד, א) אשר שברת, יישר כחך ששברת', ע"כ, ואיתא בספח"ק שענין שכחת התורה בא מכוח שבירת הלוחות, ולכן לאחר שמוכרין את שבירת הלוחות ושמוזה גולד שכחת התורה, תיכף מתחילין את התורה מתחילתה שלא ישכח ח"ו מה שלמד אלא יחזור תמיד וכל חייו 'כעמוד והחזר קאי'.

ובחז"ל (חגיגה ט:) 'אינו דומה השונה פרקו מאה פעמים לשונה פרקו מאה פעמים ואחד', ופי' מרן הבעש"ט הק' שהכוונה למי ששונה את פרקו ביהד עם השי"ת - שהוא 'אחד', ומצייר לנגד עיניו את השי"ת יושב כנגדו ומאזין ללימודו.

אור הלכנה כאור החמה' וגו', והיינו שיוסבב מעגל השנה כמו המחול שאין לו סוף וקץ.

והנה כשעושיין מחול בריקוד, אזי כל שהמחול הוא יותר בפנים מהמחול החיצון, הוא מראה על חשיבות יתרה, וזה מכותה המחול החיצון הגורם לכך שיראו שהמחול הפנימי חשוב יותר, וזה"ב במה שרק לעתיד לבוא יראו את חשיבות המחול, כיון שרק אז יתנהג סדר העולם כמו מחול, ואז נראה את השי"ת יושב עם הצדיקים שיראו באצבעם על ה'.

ומה שקורין 'חתן תורה' הוא מלשון 'חתונה', להורות דרך מוסר שכמו שבנישואי החתן לכלתו הוא מתחייב להתייחס לכלתו כראוי ולדאוג לכל מחסורה, כמו כן תהיה התייחסותו אל התורה הקדושה המשולה לכלה, ושישים אל לבו שלא להסיח דעתו מהתורה.

ובאמת חתן התורה הרה"ג רבי פינחס משה שליט"א שהוא תלמיד חכם מופלג כבר התדבק אל התורה לפני שנים רבות, ואני מברכו שכשם שסיים את התורה, כמו כן יזכה להמשיך 'בראשית ברא' בלימוד של התורה מתחילתה.

והיינו שמי שלמד מאה פעמים הרי הוא זוכר את לימודו כראוי ואינו זקוק שוב לחזרה בשביל שיוכור, ומה שלומד עדיין הוא משום שמבין אשר תורת ה' בפיו וכל מעיינו לידבק באור השכינה הקדושה.

ובגמרא סוף מסכת תענית (לא.) 'עתיד הקדוש ברוך הוא לעשות מחול לצדיקים, והוא יושב ביניהם בגן עדן, וכל אחד ואחד מראה באצבעו, שנאמר ואמר ביום ההוא הנה אלקיני זה קוינו לו ויושיענו זה ה' קוינו לו נגילה ונשמחה בישועתו', והיינו שלעתיד לבוא יהיה בחינה כמו שהיה קודם לשבירת הלוחות שלא ישכחו מה שלמדו, ועדיין יחזרו על התורה שוב ושוב כמו מחול הסוכב ואינו נגמר.

ובזה יבואר מאמר חז"ל (חולין ס:): 'כתיב ויעש אלוקים את שני המאורות הגדולים, וכתיב את המאור הגדול ואת המאור הקטן, אמרה ירח לפני הקדוש ברוך הוא, רכש"ע אפשר לשני מלכים שישתמשו בכתר אחד, אמר לה לכי ומעטי את עצמך', והכוונה בזה שהירח מתחדשת אחת לחודש, והשמש אחת לשם"ה ימים, ולעתיד לבוא כתיב (ישעיה ל, כו) 'והיה

וזה מראה על אהבה עצומה אל התורה במה שמפור מהונו לכבד את התורה, ויעזור השי"ת שנוכה לבנין ביהמ"ק כביאת גוא"צ כב"א.

ויעזור השי"ת שנוכה לעבוד את השי"ת מתוך בריאות ונחת, והנה מי שהיה הזבולון של החתן תורה וקנה בדמים מרובים את העליה, הלא הוא הרב צבי פלומנבוים שליט"א,

דעו דרעוין

הכל הוא לפי טבעיהן ומדותיהן, והשמות היו שמות מושכלות.

ולבן קרא 'אריה', כי הכיר בחכמתו טבע האריה שהוא גבור גדול ומלך שבחיות, עד שהנביאים המשילו בו את ה' יתברך, כאמרו (הושע יא, י) 'אחרי ה' ילכו כאריה ישאג', והעלה שמו 'אריה' מפני שאותיות אריה הן רוחניות, כי האל"ף והה"א והיו"ד הן אותיות השי"ת, והרי"ש פירושו רוח, וא"כ עצם השם של אריה מבאר את טבעו וענינו, וכן 'נשר' הכיר בחכמתו שהנשר הוא מלך שבעופות, ועפיפתו גבוה מכל עוף, וכמו שידוע כי כשישלימו לו עשר שנים הוא מגביה עפיפתו עד למאוד עד שהוא מתקרב לגלגל האש, ולרוב החמימות הוא ומפיל את עצמו לים, והנה הוא נמרט ואחרי כן יתחדש ויעלה אבר כבתחלה,

ויבא אל האדם לראות מה יקרא לו וכול אשר יקרא לו האדם נפש חיה הוא שמו, ויקרא האדם שמות לכל הבהמה ולעוף השמים ולכול חית השדה (ב, יט-כ)

ובמדרש (כ"ד י, ה) 'העביר הקדוש ברוך הוא לפניו כל הבהמות והחיות וקרא להן שמות, ואמר לזה נאה לקרותו אריה ולזה נאה לקרותו חמור ולזה סוס וכן כל דבר ודבר, והנה בזה נתפרסמה חכמתו הגדולה כמו שהיה בצלם אלוקים ומעשה ידי השי"ת'.

וביאר הרבינו בחיי כי האדם הבין בחכמתו ושכלו את טבעה של כל בהמה וחיה, וקרא לכל אחת ואחת מהן שם מעין הטבע והמדה שהכיר בה, והאותיות שצרף בשמותיהן

'מלמד שבא אדם על כל בהמה וחיה, ולא נתקררה דעתו בהם עד שבא על חוה', והיינו שאדם היה מתבונן במטבעה של כל בהמה וחיה ולא מצא שיתאימו לטבעו שלו, עד שנבראה חוה והבין ממטבעה שהיא ראויה לזיווגו.

והנה לעיל (ב, ז) נאמר 'וייצר ה' אלקים את האדם עפר מן האדמה' וגו', וברש"י (שם ה) כתב 'ואם תאמר הרי כבר כתב (לעיל א, כז) ויברא אלקים את האדם' וגו', ראיתי בכרייתא של ר' אליעזר בנו של ר' יוסי הגלילי משלושים ושתים מדות שהתורה נדרשת, וזו אחת מהן, כלל שלאחריו מעשה הוא פרטו של ראשון, ויברא את האדם זהו כלל, סתם בריאתו מהיכן וסתם מעשיו, חזר ופירש וייצר ה' אלקים וגו', ויצמח לו גן עדן, ויניחם בגן עדן, ויפל עליו תרדמה, השומע סבור שהוא מעשה אחר, ואינו אלא פרטו של ראשון, ובן אצל הבהמה חזר וכתב ויצר ה' אלקים מן האדמה כל חית השדה (ב, יט), כדי לפרש ויבא אל האדם לקרות שם, וללמד על העופות שנבראו מן הרקק'.

ובהמשך (ב, יט) כתב 'וייצר וגו' מן האדמה - היא יצירה היא עשייה האמורה למעלה (לעיל א, כה) ויעש אלהים את חית הארץ וגו', אלא

ובן מנהגו כל עשר שנים עד מאה שנה, ובשנת המאה מתקרב ביותר לגלגל האש ומגביה העפפה כמנהגו ועד שנופל בים ומת, וכ"כ רב סעדיה גאון ז"ל, וע"כ ידע האדם הענין הזה בחכמתו וקרא שמו נשר, כי השי"ן רומז לאש, והרי"ש לרוח, וגו"ן מלשון נפילה, והנה שמו מבאר על מנהגו וטבעו ומה אחריתו, ולכן אמר 'לזה נאה לקרותו נשר'.

ומה שהזכיר לכל אחד ואחד 'נאה' הוא כאילו אמר 'נאות וראוי', ובן בשם החמור הכיר בחכמתו שהוא פתי וסכל וכבד מכל הבהמות, ונמשך אחר התאוות, וע"כ קרא שמו 'חמור' מלשון 'חומר', ועוד שדרך החמור לטעון משא התבואות כמה מדות מלשון 'חומר' שעורים, ובן בשם 'הסוס' הכיר בחכמתו שהסוס הוא קל התנועה ושמו לקראת המלחמה, והעלה שמו 'סוס' מלשון 'שישה', כי הסמכ"ן מתחלפין בשינו"ן, ומסיים המדרש 'לאחר שקרא לכולן שמות, אמר לו ואני מה שמי, אמר לו ה', אמר לו למה, שאתה אדון לכל הבריות, הוא שכתוב (ישעיה מב, ח) 'אני ה' הוא שמי', הוא שמי שקרא לי אדם הראשון, ע"כ. ובוה יבואר המשך הפסוק 'ולאדם לא מצא עזר כנגדו', וברש"י (ב, כג)

בא ופירש שהעופות מן הרקק נבראו, לפי שאמר למעלה מן המים נבראו וכאן אמר מן הארץ נבראו, ועוד למדך כאן שבשעתו יצירתן מיד בו ביום הביאם אל האדם לקרות להם שם'.

וראותי כביאור דש"י כפשוטו'
שיוצא מדברי רש"י שלאחר

שנתן אדם שמות לכל הבהמות הרי יש בזה חלק והשלמה מצורת בריאתם שלהם, ולכן חזר הכתוב לבאר את פרטי בריאתם על ידי קריאת השמות, ולכן הביאם אל אדם תיכף ביום יצירתן, וזה יבואר עפ"י דברי הרבינו בחיי דלעיל שהשמות היו נגזרים מתוך הבנת אדם בטבע החיות והבהמות, והשמות הם חלק בלתי נפרד ממהותם.

ומה שביאר הרבינו בחיי שקרא להשיות על שם שהוא אדון על כל העולם, נראה לבאר על פי דבריו הפסוקים (תהלים קטז, ג-ד) 'צרה ויגון אמצא ובשם ה' אקרא', ובהמשך (שם יג) 'כום ישועות אשא ובשם ה' אקרא', ובפשטות הכוונה שאם יש לו לאדם צרה ח"ו אזי הוא מתפלל וקורא אל השיות שיושיעו, וכן אם נושע אזי הוא קורא אליו ומודה לו.

אלא שלפי מה שדיברנו עתה ששם הדבר מורה על טבעו, אפשר

לפרש כך, שלפי שהוא בטבעו טוב ומטיב וזה מרומז בשמו במה שקוראין אותו בשם הויה, לכן קיבל מאתו כום ישועות, וכן להיפוך בעת צרה, שצריך שידע שגם בזמן צרה ח"ו גם שם נמצא השיות ואינו מסיר השגחתו ממנו, וגם בחינה זו מרומזת בשמו.

ובהמשך הפרשה (ה, א) 'זה ספר תולדות אדם ביום בראו אלקים אדם' וגו', ואיתא בשם הרה"ק מרוז"ן זי"ע (וי"ד ג השון) רמז שספ"ר עולה בנימטריא ש"ס, והיינו כאשר אמרנו, שעל ידי ידיעת שמו של האדם וכל הברואים יש ללמוד מכך את טבעו של האדם וכל מעשיו וכל תולדותיו.

ומספרים שאדם אחד בא לפני הלב שמחה מגור זצ"ל, וביקש שיכתוב לו הסכמה לספר שכתב, הפטיר לעומתו הרבי: 'גם אני כתבתי ספר', ולפליאתו ביאר לו שכוונתו למה דאיתא בחז"ל 'וכל מעשיך בספר נכתבים'.

והוסיף הרה"ק מרוז"ן שהירושה האמיתית והזיכרון שמשאיר האדם לדורותיו הבאים הוא בתולדותיו ומעשיו בעולם הזה.

וכדאיתא באבות (פ"ד מו"ג) 'רבי שמעון אומר שלשה

על ענין השמות, וזה לאו דוקא שם פרטי, אלא גם שם כללי כמו מה שקורים 'בחור' הוא מלשון 'נבחר', ויכול להשפיע לסביבה בכל תהלוכותיו הנעימים, וכן רוצה אני להודות לבחורים שיחיו על השמחה הנפלאה שהשפיעו כאן בביהמ"ד במשך כל הימים הנוראים וביו"ט סוכות, בשירה בעת התפילות ובריקודים בשמחת בית השואבה ובהקפות בשמחת תורה, והכניסו רוח חיים לתוכינו, וזה ביכולת הבחורים להשפיע בכל הנוגע לרוחניות בתורה ובתפילה, וכשרוצים להמשיך את הימים הנעלים האלו למשך ימות השנה, יכולים לעשות זאת ע"י שגם בימות השנה ימשיכו להשפיע בכוחות אלו, וזה לאו דוקא פה בבית המדרש, אלא גם שחוזרים לשיבה ללימודם אפשר להשפיע ע"י שיתישבו בבית המדרש וילמדו בקול, וכשבחור אחד מתפלל בכוונה ובהתלהבות זה משפיע על אחרים. ובענין זו יש לדעת שגם האנשים המבוגרים יש להם ביכולת להשפיע לחבריהם אם בהגעה לתפילה בזמן וכדומה.

ויעזור השי"ת שנוכה לשנה טובה ומבורכת, ולבנין ביהמ"ק בביאת גוא"צ בב"א.

כתרים הם, כתר תורה וכתר כהונה וכתר מלכות, וכתר שם טוב עולה על גביהן, והיינו משום שרק בזה יש לו להתפאר במה שמשאיר לבניו אחריו זכרון טוב.

ובן בהמשך הפסוק (ה, ב) 'זכר ונקבה בראם ויברך אותם ויקרא את שמם אדם ביום הבראם', ובמדרש (במדב"ר יב, ג) 'אמר לו ואתה מה שמך, אמר לו אדם, למה שנבראתי מן האדמה', ובסוף פרשת בראשית נאמר (ו, ה-ז) 'וירא ה' כי רבה רעת האדם בארץ וכל יצר מחשבות לבו רק רע כל היום וגו' ויאמר ה' אמחה את האדם אשר בראתי מעל פני האדמה' וגו', וברש"י 'ויאמר ה' אמחה את האדם - הוא עפר ואביא עליו מים ואמחה אותו, לכך נאמר לשון מחוי'.

ויש לומר שעפר רומז לחלק החומרי שבאדם המושכו לעשות רע, ולכן נמצא שמחשבות לבו הם רק רע, ולכן אביא עליו מים - ואין מים אלא תורה (בי"ק פב), ועל ידי כך יודרך חלק החומרי שבאדם ויגביר את חלק הצורה על העפר עד שימחה לגמרי ויעשה 'אדם' מלשון 'אדמה לעליון'.

וברצוני בהזדמנות זו לפנות אל הבחורים החשובים, דיברנו

הוצאות הגליון נדבת
ידידנו הר"ר **שמואל הכהן לייטנר** הי"ו
לדגל שמחת נישואי בנו החתן הב' **ישדאל** נ"י בשעט"ו מ' למזל"ט
זיכו לבנות בית נאמן בישראל בנין עדי עד
בקשר של קיימא בכריות גופא ונהודא מעליא.

הוצאות הגליון נדבת
ידידנו הר"ר **פינחס דוד טייבר** הי"ו
לדגל שמחת שמחת אידוסי בנו
החתן הבה"ח **אלעזר מנחם מנדל** נ"י בשעט"ו מ' למזל"ט
יזכה שהזיווג יעלה יפה, ויזכו לבנות בית נאמן בישראל על אדני
התורה והחסידות, בנין עדי עד בקשר של קיימא.

הוצאות הגליון נדבת
ידידנו הנכבד הר"ר **צבי אלימלך לינצד** הי"ו
לדגל שמחת הבר מצוה לבנו כמר **בצלאל אזדי** נ"י למזל"ט
שמחת העליה לתורה יתקיים השבת פר' נח בניהמ"ד מתמידים דה' בן זכאי
קידושא דבא אחר התפילה
יזכה לרוות רוב נחת ותענוג דקדושה ממנו ומכל יוצ"ח,
ויזכה שמשפע מצוות תפילין יתמשך להיות לו חיים ארוכים ושפע קודש.